

رابطه خلاقیت و

سبکهای فرزند پروری با اهمالکاری

فرع، مرینی

www.ketab.ir

سرشناسه	مزینی، فاطمه، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	رابطه خلاقیت و سبکهای فرزندپروری با اهمالکاری / فاطمه مزینی.
مشخصات نشر	تربت حیدریه: چشم انداز قطب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۹۱ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۰۹-۱۱-۰: ۱۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	خلاقیت در کودکان
موضوع	Creative ability in children
موضوع	رفتار والدین -- جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	Parenting -- Psychological aspects
موضوع	اهمالکاری
موضوع	Procrastination
موضوع	پیشرفت تحصیلی -- مشارکت والدین
موضوع	Promotion (School) -- Parent participation
موضوع	والدین و کودک -- جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	Parent and Child -- Psychological aspects
موضوع	رویت خانوادگی
موضوع	Domestic education*
موضوع	تأثیر بر فرزندان
موضوع	Parental influence
موضوع	۷۲۱۸۴ / ۸م۴ / خ
رده بندی کنگره	۴۵/۱۵۱
رده بندی دیویی	۴۲۹/۵۰۶
شماره کتابشناسی ملی	

رابطه خلاقیت و سبکهای فرزند پروری با اهمالکاری

نویسنده: فاطمه مزینی

ناشر: انتشارات چشم انداز قطب

تیراژ: ۲۰۰۰

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۵

چاپ: معین

قطع: وزیری

تعداد صفحات: ۹۱

قیمت ۱۲۰۰۰۰ ریال

شابک:

۹۷۸	۶۰۰	۸۵۰۹	۱۱	۰

آدرس: تربت حیدریه، خیابان رازی، رازی ۳

تلفن: ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶ - ۰۹۲۲۳۲۵۸۸۱۸

صفحه	فهرست مطالب
۴.....	مقدمه
۹.....	فصل اول: کلیات
۱۰.....	مقدمه
۱۲.....	اهمیت و ضرورت
۱۵.....	تعاریف مفهومی وارگان
۱۶.....	فصل دوم: اهمالکاری
۱۷.....	مفهوم اهمالکاری
۱۸.....	اهمال کاری از منظر دیدگاه های مختلف
۱۸.....	نظریه های شناختی
۱۹.....	نظریه منطقی هیجانی
۲۱.....	نظریه روان تحلیل گری و رفتار گرایی
۲۱.....	نظریه فراشناختی
۲۲.....	تنوری عاطفی احساسی یا تنوری تمپورال
۲۴.....	تنوری اضطراب: ترس از شکست و کمال گرایی
۲۵.....	تنوری خود ناتوان سازی
۲۵.....	تنوری تمرد
۲۶.....	تنوری انتظار تنزل یافته
۲۷.....	علل اهمال کاری
۲۷.....	ویژگی های افراد اهمال کار
۲۷.....	الف) ایده آل گرایی
۲۸.....	ب) تمایل به اهداف کوتاه مدت

۲۸	ج) تفاوت بین هدف و رفتار .....
۲۹	د) تصور غیر منطقی در مورد توان خویش .....
۲۹	ز) انتظارات غیر واقعی و کمال گرایی .....
۳۰	هـ) استفاده از فریب .....
۳۱	م) تخمین غیر واقع بینانه در افراد اهمال کار .....
۳۲	عوامل مؤثر بر اهمال کاری .....
۳۲	الف) ناخوشایندی تکلیف .....
۳۲	ب) تفاوت های فردی .....
۳۳	ج) عوامل فرهنگ .....
۳۵	فصل سوم: خلاقیت .....
۳۶	مفهوم خلاقیت .....
۳۷	خلاقیت از منظر دیدگاه های مختلف .....
۳۷	خلاقیت در دیدگاه روانکاوی .....
۳۹	خلاقیت در دیدگاه تداعی گرایی و رفتار گرایی .....
۴۰	خلاقیت در دیدگاه انسان گرایی .....
۴۱	خلاقیت در دیدگاه عصب شناختی .....
۴۳	خلاقیت در دیدگاه روانسنجی .....
۴۵	خلاقیت در دیدگاه گشتالت .....
۴۶	خلاقیت در دیدگاه شناختی - اجتماعی .....
۴۷	جمع بندی نظریه ها .....
۴۸	عوامل مؤثر بر خلاقیت .....
۴۹	خصوصیات افراد خلاق .....
۵۲	فصل چهارم: سبک های فرزند پروری .....

۵۳	..... مفهوم سبک های فرزند پروری
۵۴	..... الگو های فرزند پروری
۵۴	..... الگوی فرزند پروری با مریند
۵۷	..... الگوی فرزند پروری شیفر
۵۹	..... نظریه آدلر
۶۲	..... الگوی فرزند پروری زیگلن
۶۶	..... عوامل مؤثر بر شیوه های فرزند پروری والدین
۶۸	..... پیامدهای شیوه های فرزند پروری
۶۸	..... پیامدهای شیوه فرزند پروری - پروری - قناری
۶۹	..... پیامدهای شیوه فرزند پروری - استبدادی
۷۱	..... پیامدهای شیوه فرزند پروری - مل گبرانه
۷۱	..... فصل پنجم: رابطه اخلاقیت و سبکهای فرزند پروری با اهمالکاری
۷۳	..... رابطه ی اول
۷۴	..... رابطه ی دوم
۷۵	..... رابطه ی سوم
۷۶	..... رابطه چهارم
۷۸	..... پیشنهادات
۷۹	..... فهرست منابع
۷۹	..... منابع فارسی
۸۴	..... منابع خارجی

مقدمه

اهمال کاری همان تعلل و تأخیر در کارهاست که شخص تکالیفی که به وی واگذار شده را انجام نمی‌دهد. و در اصطلاح کار امروز را به فردا موکول می‌کند. واژه اهمال کاری به کار سهل انگاری و به تعویق انداختن می‌باشد (الیس و کناس، ۱۹۷۰؛ نقل از شهینی و همکاران، ۱۳۸۵).

الیس و کناس^۱ (۲۰۰۲) اهمال را تمایل به اجتناب از فعالیت، محول نمودن انجام کار به آینده و استفاده از عذرخواهی برای توجیه تأخیر در انجام فعالیت تعریف نمودند. اهمال کاری با توجه به پیچیدگی مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری آن، تظاهرات گوناگونی دارد، از

^۱ - Elis & Knas

^۲ - Knaus & Ellis

جمله اهمال کاری تحصیلی (هیل، هیل، چابوت و بارال،^۱ ۱۹۷۸)، اهمال کاری در تصمیم گیری، (ایفرت و فراری،^۲ ۱۹۸۹)، اهمال کاری روان رنجورانه (الیس و ناوس، ۲۰۰۲) و اهمال کاری وسواس گونه (فراری، ۱۹۹۱). اما متداول ترین شکل آن، اهمال کاری تحصیلی است (راثلوم و سولومون، ۱۹۸۴). این نوع اهمال کاری را تمایل غالب و همیشگی فراگیران برای به تعویق انداختن فعالیت های تحصیلی تعریف نموده اند، که تقریباً همیشه با اضطراب توأم است. نمونه بسیار آشنای آن، به تعویق انداختن مطالعه درس ها تا شب امتحان و شتاب و اضطراب ناشی از آن است که گریبانگیر دانش آموزان یا دانشجویان می شود. والترز (۲۰۰۳) معتقد است صرف نظر از سبب شناسی، اهمال کاری، به دلیل پیامدهای شناختی و هیجانی منفی که دارد رفتاری ناسازگارانه است.

بدیهی است در صورتی که اهمال کاری تحصیلی به شکل جدی مد نظر قرار گرفته نشود می تواند فرد را در ادامه مسیر تحصیلی و یادگیری با مشکلات جدیدتر و جدی تر مواجه سازد. از آنجایی که خانواده مهم ترین نهاد مؤثر در تربیت و رفتار آدمی و همچنین در نحوه شکل ساختار شخصیت وی به شمار می رود و سیستمی است که اولین تأثیرها را بر زندگی شخص اعمال می کند و میزان سازگاری او را با محیط اجتماعی

^۱ - Hill, M., Hill, D., Chabot & Barral

^۲ - Effert & Ferrari

اطرافش تعیین می‌کند (تورکام، کیزیلتناس، بیگ، یمنیسی،^۱ ۲۰۰۵؛ نقل از سامانی، ۱۳۸۱).

عوامل مختلفی در یک خانواده وجود دارند که هر یک به نحوی بر فرایند تحول و رشد فرزندان اثر می‌گذارند. عواملی مانند: تعداد اعضای خانواده، سطح تحصیلات و درآمد والدین، روابط موجود در یک خانواده و میزان همبستگی فرزندان و والدین از جمله متغیرهای مؤثر بر رشد فرزندان محسوب می‌شوند (سامانی، ۱۳۸۱). خانواده و نحوه برقراری ارتباط در آن، سهمی بسزا در رشد و تکامل فرزندان دارد. مطالعات پیشین نیز حاکی از نقش معنی دار عوامل خانوادگی نظیر سبک‌های فرزند پروری، سبک دلبستگی، الگوهای ارتباطی و نظایر آن بر جنبه‌های منوال پیشرفت تحصیلی و شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌های فرزندان می‌باشد. همچنین شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد خانواده نقش مهم و تأثیرگذاری بر روی خلاقیت داشته و نیروی اصلی در سبب شناسی رفتار خلاقانه است (رایت و رایت،^۲ ۱۹۸۶).

خلاقیت ایجاد طرحی جدید، با ارزش و متناسب است. به بیان دیگر، خلاقیت، به کارگیری توانایی‌های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید است (کیتینگ،^۳ ۱۹۸۶). همچنین روان (۲۰۰۵) در مطالعه‌ای، اساس رقابت در بازار جهانی را خلاقیت می‌داند. وی معتقد است که

۱- Turkum, kiziltas, biyik & yemenici

۲- Wright & Wright

۳- Keating

ظهور اخلاقیت، با موقعیت خانوادگی ارتباط نزدیک دارد، به بیان دیگر وی معتقد است میزان اخلاقیت را می توان با ایجاد محیط مناسب خانوادگی افزایش داد.

رونالد و استندلر^۱ (۲۰۰۵؛ نقل از جمالی نژاد، ۱۳۹۱) در مطالعه ای تلاش های والدین و دیگر مربیان را عامل پرورش استعداد افراد سرآمد و خلاق دانسته و ثابت کرده اند که جو عاطفی خانواده و مدرسه با رشد اخلاقیت کودکان ارتباط مستقیم دارد. جو عاطفی خانواده را نیز می توان با توجه به الگوهای ارتباطی والدین با فرزندان این باب نمود. الگوهای ارتباطی خانواده به شیوه های گوناگون تقسیم بندی شده اند. بر ماسی طبقه بندی فیتز پاتریک و ریچی^۲ (۱۹۹۴) الگوهای ارتباطی خانواده چهار دسته اند. خانواده ها بر حسب استفاده از هر یک از این الگوها دسته بندی می شوند. خانواده افق کننده، کثرت گرا، محافظت کننده و بی قید.

در خانواده توافق کننده همه افراد خانواده می توانند در انجام امور نظر بدهند و والدین به نظرات فرزندان احترام می گذارند و لسی تصمیم گیرنده نهایی خودشان هستند. در الگوی کثرت گرا فرزندان علاوه بر این که به ابراز عقیده در تصمیم گیری ها ترغیب می شوند. به تأثیر عقاید آن ها در تصمیم گیری ها از جانب والدین ترتیب اثر داده خواهد شد. در الگوی ارتباطی محافظه کار، والدین در کارها تصمیم گیرنده هستند و به نظر و عقیده فرزندان اهمیتی داده نمی شود.

۱- Ronald & Standler

۲- Fitzpatrick & Richi

همچنین در خانواده‌هایی که از الگوی ارتباطی بی‌قید استفاده می‌کنند میزان تعامل افراد با یکدیگر کم است و با این که افراد می‌توانند اظهار نظر کنند ولی به عقاید آن‌ها بهایی داده نمی‌شود.

بنابراین با توجه به این که امروزه والدین اهمیت ویژه‌ای برای رشد و شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌های فرزندان خود قائلند و از طرفی نیز به نظر می‌رسد اهمال‌کاری تحصیلی یکی از دغدغه‌های بسیاری از خانواده‌هاست. لذا امید است این کتاب، گامی مؤثر در جهت روشن شدن این مباحث و نیز همچون چراغی روشن در زمینه‌های آموزشی و تربیتی برای خلاقان باشد.